

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

An non audierit Iudæi vocem Patris nec speciem viderint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

quam enim mendacium miraculis Deus approbat. Atque hoc fundamentum miraculorum efficacia nititur. Quod si prophetæ quamvis sanctissimi vixerent, sine miraculis obtinere auctoritatem non potuerunt, qua fronte nobis extraordinariæ missionis fidem Calvinus & Beza obrudere conantur, quos sceleratissimæ vitæ notis infames, publicis iudiciis conuictos, & damnatos constat ab Ecclesia ignominia impatentia, secessionem fecisse? Qua ratione fidem facere nobis poterunt, quos nihil nisi transfugij crimen, contra castra, quæ deseruerunt, incitavit? Christus miraculis Iudæos fecit inexcusabiles, vt l. 9. demonstrat Hilar.

VERSUS 37.

Et qui misit me pater, ipse testimonium perhibuit de me neque vocem eius unquam audistis neque speciem eius vidistis.

QUESTIO I.

An non audierint Iudæi vocem patris, nec speciem viderint?

§. 1. **V**ocem Dei aliquando populus, crebro prophetæ vt Isaias, Daniel, imprimis Moses, audierunt. Quomodo ergo vocem eius non audierunt, nec speciem viderunt? Duplex responsio. Prima; cum Christus dixisset: patrem sibi testimonium dare: Iudæos tacita cogitatione obiecit, cupere se vocem patris audire, patrem videre. Ita & Philippus: *ostende nobis patrem, & sufficit nobis.* His dominus respondet, non audiri vocem patris, nec videri eius speciem, plane esse inaspectabilem Deum, se missum esse, vt verbum patris annunciet. Hanc veram esse ostendit Cyrillus, cum ait, in eo errore fuisse Iudæos, vt Dei naturam visibilem esse existimarent. Non igitur expectandum dum pater spectandus exhiberetur. Altera interpretatio priori omnino dissimilis est. Nō audiuisset Iudæos vocem atque oracula prophetarum, nec pro voce Dei agnouisset, nec in visis illis Dei imaginibus creatorem spectasse, verum ad idola declinasse. Verum prior interpretatio ad rem præsentem facit. Patrem enim prophetæ alicuius hominis, & aspectabilis, hominem, aut certe corporatum aliquid esse arbitrabantur, atque ita optime omnia coherant.

Athanasius oratione 4. contra Arianos de verbo interpretatur. Non audisse eos verbum patris aliquando, quod nunc illis loquatur:

VERSUS 38.

Et verbum eius non habetis in vobis manens: quia quem misit ille, huic vos non creditis.

QUESTIO I.

Cur non habeant verbum Dei in ipsis manens?

§. 1. **V**erbum in ipsis manens eos habere negat, quia non credunt in eum, quem Deus misit. Verbum manens seu vt Syrus, *מקומו* mekomo vocat, doctrinam legis, quam licet habere viderentur, ignorabant, quod Christum qui seopus erat, atque anima legis respiciant. Verba Dei auribus combibant, in animam atque effectum non admittent, factis non exprimebant, sed vitis occupati rejiciebant, adeo vt etiam credere desinerent. Itaque vera ac genuina intelligentia destituti ex lege non nisi mortem, ac damnationem suam consequebantur.

§. 2. Magno studio in sacrarum literarum cognitionem incumbabant, per omnia sabbata in synagogis scripturas legebant, interpretabantur, domi editebant, in illis etiam Christum querebant; auide enim Messiam expectabant; nec proficiebant tamen plerique, quod Messiam suis vitis idoneum mente sibi & cogitatione effingerent. Itaque mortuam duntaxat literam arripiebant, vero sensu ac intelligentia carebant. Scriptura porro licet saluti sit, cum tamen ad impios sensus detorqueatur, summæ nequitia occasio nem parit, quantumuis igitur scripturas iactent heretici, non tamen habent Dei verbum in se manens, sed vel stylo vel sensu adulteratum, vel vtroque. Et veteres quidem Iudæorum doctores inuolucris quibusdã scripturas involuebant, & res factas figuris adumbrabant, eas cum recentiores non intelligerent, in horribiles blasphemias delapsi sunt. Exemplum refert Galatinus l. 1. ex capitulis R. Eleazar, in libro Zoar & R. Recanad super c. 4. Genesios. Habebant tamen illi multas fatuas traditiones, & impias, quas vocabant *מסורות* *מקראות* *מקראות* *מקראות* *מקראות* Traditio-
correctiones scribarum. Quarum magna pars à R. nes Iudæo-
Vziele, & Hillele profecta est, de quibus prolixè Ga-
rarum.
lat. l. 1. c. 8.

§. 3. Notauit S. Chrysostomus veteres hereticos pari modo iactare scripturas, sed esse veritatis exortes non minus, quam ipsos Iudæos; quod vel maxime in nostros cõuenit Nouatores, quorum omne in deprauandis & ad suos errores detorquendis scripturis studium vertitur, cum interea inter se grauissime de certent, non de sensu modo, sed etiam lectione, sunt ver-
Dissensiones
fiones Beza, Iunij Tremellij, Castalionis, aliæ ex Gal-
sectariorum.
lia, illas Angli corruptissimas esse conuertunt, ideo iam pridem nouam moluntur. Ita Robertus Genillis in præfatione Alberici patris de latinitate veteris versionis male accusata. *Amas*, (inquit ad Ioannem Hen-
sonum) *reterem versionem, & in Anglica versione, nunc cum
alio iussu regis versari.* Quin & Gregorius Martini ver-
sionem hæreticorum infestat, edito libro, cui titu-
Corruptæ
lum dedit. *Detectio corruptelarum hæreticarum in versionibus
versiones
publice editis à Tyndallo, & ab aliis sectariis.* Nullo i-
hæreticorum
gitur modo habent verbum Dei in se manens, sed
mutilum, interpolatum, male intellectum.

VERSUS 39.

Scrutamini scripturas quia vos putatis in ipsis vitam aternam habere: & ille sunt quæ testimonium perhibent de me.

QUESTIO I.

Quomodo scrutanda scripturae?

§. 1. **T**Am Græcum verbum *ερωταει*, quam latinum scrutamini ambiguum est, potest enim esse indicatiui modi, quo Iudæorum industria in studio sacrarum literarum indicetur. Vel imperatiui, vt ad hoc studium sit exhortatio.

Pleriq; tamen indicatiui esse interpretantur, ita tamen, vt non studium eorū Christus reprehendere putetur, sed vt scrutando ad thesaurum, quem exoptant, suo vitio nō perueniant. Stuprem ergo, & cæcitatem exprobat, quot totos dies in scripturarū executione consumant, nec proficiant tamen, nec in illis Christū agnoscant. Et sane admiranda est hodieq; Iudæorum in scrutatione scripturarū & laboriosa diligentia, nō versus modo, sed literas omnes sin numero habet, quæ res circa Domini tempora cœpisse videtur, & tandem ad insanum Cabballistarum studium peruenisse, de quo